

In allerlei situaties, zowel bij volwassenen als bij jongeren, merk ik dat het lang niet altijd vanzelfsprekend is dat mensen openhartig zijn. Om dat te kunnen zijn, moeten we namelijk vrij zijn, vrede kennen, met God en onszelf en de levensomstandigheden waarin wij verkeren. Daarom maar de vraag: Ben je een vrij mens. Is je leven een antwoord op het verlangen van God?

Sta je zelf verlangend in het leven? Met een verlangen voor de mensen die aan je zijn toevertrouwd, die op je pad komen? Leven we vanuit de rust in onze ziel het leven, of zijn er heel andere drijfveren die ons bewegen en misschien wel voortjagen? Of die maken dat we dichtklappen? Waardoor het deksel op onze mond en op ons hart ligt?

Alleen wie innerlijke rust kent, kan anderen rust schenken.

Om te kunnen luisteren en beschikbaar te zijn voor anderen, moet je innerlijke rust en vrede kennen.

Maar ik zie helaas zoveel onrust en onzekerheid om mij heen.

- Ik zie mensen die zich los moeten maken van de wensen, oordelen en verwachtingen van anderen. Die niet vrij zijn omdat zij zichzelf voortdurend door de ogen van anderen bekijken. Teveel mensen zijn bezet met mensenvrees. Altijd bang voor het oordeel van anderen, altijd bang dat de vergelijking negatief uitvalt. Jezelf voorhouden dat je niet zo veel voorstelt. Vreselijk.
- Er zijn er ook die los moeten komen van de oordelen óver anderen. Daar zijn we in de kerk soms ook heel goed in.
- Ik zie mensen die los moeten komen van de dwaze denkbeelden van deze wereld, waar het gaat om de grootste, de sterkste, de slimste. Misschien ga je gebukt onder een schoonheidsideaal waaraan je niet voldoet. Misschien moet je loskomen van egoïsme, van prestatiezucht, van overtollig bezit. Misschien ben je stiekem toch mee gaan doen met de wedstrijd die deze wereld ervan gemaakt heeft.
- En misschien moet je je losmaken van jezelf, je negatieve zelfbeeld, je minderwaardigheidsgevoelens, je geïdealiseerde zelfbeeld, je trots, je vroomheid en mogelijke status.

Pas als je vrij bent sta je open voor de vreugde van God en kun je die ruimhartig doorgeven aan de mensen die je ontmoet. Om zo te leven, hebben we het juiste antwoord op drie vragen nodig.

1. Wie/wat bepaalt de waarde van je leven. Wat is bepalend voor wie je bent, je zelfbeeld, je identiteit? Hoe denk je over jezelf?

Bij veel mensen is dat door iets te kunnen (van koken tot carrière), te hebben, hun bezit, merkkleding, huis, uiterlijk, relatie(s), hoeveelheid vrienden, contacten op Facebook, enz. Dat is een identiteit die je hebt verdiend, waar je heel erg je best voor hebt gedaan.

Je loopt dan twee grote risico's:

- a. Het maakt je heel kwetsbaar.

Want al die dingen die ik hierboven noemde, kun je ook zomaar kwijt raken.

- b. Je wordt een moeilijk mens in relaties.

Als je identiteit, je zelfbeeld afhangt van prestaties, uiterlijk, bezit e.d., moet je heel erg gaan letten op anderen. Je gaat jezelf voortdurend vergelijken met anderen. Stel dat een ander het beter doet....

Paulus denkt heel anders over de kenmerkende identiteit van een mens, van een christen. In 1 Kor. 12 werpt hij de vraag op: Weet je nog, toen jullie heidenen waren? Jullie waren weggetrokken naar de stomme afgoden. Volledig in de ban van goden die taal noch teken geven.

Je offerde alles op voor je prestaties, je uiterlijk, de indruk die je op anderen maakte, je godsdienstigheid misschien wel. Jullie waren volledig in de ban daarvan. En het leverde je misschien complimentjes op, aanzien, geld, macht, schoonheid maar uiteindelijk helemaal niets. Je zit er zelfs helemaal in gevangen.

Nu is het anders: jullie zijn christen, gelovigen. Wat is nu de kern van je bestaan?

Wat is nu bepalend voor de waarde van je leven? Drie woordjes: Jezus is Heer!

Dat staat voor een levenshouding! Je vertrouwt je toe aan Jezus, je wilt Hem gehoorzamen, bij Hem horen. Als je zegt: Jezus is Heer, zeg je meteen ook: ik ben het niet en geen enkel ander mens, niet de verwachtingen en oordelen van anderen, ook niet mijn carrière, uiterlijk, geld of godsdienstigheid. Wat bevrijdend is dat!

Jezus is Heer! Maar, zegt Paulus, niemand kan ooit zeggen 'Jezus is Heer' dan door de Heilige Geest.

Deze identiteit bouw je niet zelf op, je krijgt hem. Pure genade.

Het is een bron van grote blijdschap. Het betekent ook dat niemand het van je af kan nemen.

Het is geen beloning voor goede prestaties, je hoeft jezelf niet meer te bewijzen. Heerlijk!

Is Jezus de Heer van je leven?

Zou je daar dan niet ruimhartig van uitdelen en openhartig over zijn?

2. Hoe ga je om met de mensen om je heen? Hoe denk je over anderen?

Waarvoor zijn relaties bedoeld? Waarvoor heeft God mensen aan elkaar gegeven? (Zie Kol. 3 en 4.)

Kernachtig gezegd: om de ander beter tot zijn echt te laten komen. Om van betekenis te zijn voor de ander die God op onze weg plaatst. We kunnen pas openhartig zijn als we het belang van de ander voor ogen hebben in plaats van dat we voortdurend ons eigen belang dienen en beschermen. En dat zit 'em natuurlijk niet alleen in wat we zeggen, maar in heel ons zijn. In onze houding, in de ontvankelijkheid voor anderen, in een luisterend oor en een open hart. Bonhoeffer zei: 'Hoe kunnen we in deze tijd over Christus spreken? Door ons leven.'

Wie we zijn en wat we doen zegt soms/vaak veel meer dan de (vrome) woorden die we spreken.

Als ons eigen gevoel maatgevend is, hebben we geen oog voor de vraag/de nood van anderen. Paulus beseft heel goed dat we juist op het terrein van relaties heel kwetsbaar zijn. Daarom zegt hij ook tegen de Kolossen dat zij die in gebed moeten brengen bij God. Hij zegt letterlijk: 'wees waakzaam met dankzegging.' En ook dit: en alles wat je doet op relationeel gebied, doe dat van harte, als voor de Heere en niet voor mensen.

Openhartigheid heeft ook met heilige verontwaardiging te maken. Verlangen voor de mensen om je heen heeft met hartzeer te maken, met pijn, over gebrokenheid bijvoorbeeld, over dat wat niet tot Gods bestemming komt. Als iets je raakt, dan doe je toch wat? Dan kom je toch in beweging?

Dat zien we heel helder bij Jezus. Hij is met innerlijke ontferming bewogen over geestelijke, psychische en lichamelijke nood bij mensen. En dan doet Hij wat.

'Iemand liefhebben is hem zo zien, als God hem heeft gewild,' zei Dostojewski. Het is inspirerend om mensen te bekijken vanuit de verwachting hoe Gods werk in hen door kan klinken. Zijn wij zo beschikbaar voor de mensen die aan ons toevertrouwd zijn?

Mag ik iets voor je betekenen? Mag ik iets aan je geven van wat ik zelf ontvangen heb? Mag ik een beetje van je houden?

3. Stellen we de juiste prioriteiten in ons leven?

Jezus spreekt in Mattheus 23 confronterende woorden: 'Wee u, Schriftgeleerden en Farizeeën, huichelaars, want u reinigt de buitenkant van de drinkbeker en van de schotel, maar van binnen zijn ze vol van roofzucht en onmatigheid. Blinde Farizeeër, reinig eerst de binnenkant van de drinkbeker en van de schotel, zodat ook de buitenkant daarvan rein wordt.'

Jezus stelt eigenlijk de vraag: Wat speelt zich af achter die schoongewassen buitenkant van je leven?

Je kunt op allerlei manieren proberen grip op je leven te krijgen. Door wetticisme, christelijk activisme, perfectionisme, uiterlijk vertoon, enzovoort, maar het is roofzucht, het is een manier om je werkelijke verlangens te verdringen en je verliest je innerlijke vrijheid. Je wordt een krampachtig mens en de openhartigheid is dan ver te zoeken.

Spoel eerst de binnenkant om, zegt Jezus, laat eerst duidelijk worden wie je van binnen bent. Leer daar eerst te zijn zoals God je bedoeld heeft, dan volgt de buitenkant vanzelf. Houd op met schijnoplossingen, houd op met het in stand houden van een verkeerd beeld van jezelf.

We zijn geschapen met drie soorten verlangens en ik noem ze in volgorde van belangrijkheid. Onze primaire verlangens zijn dat we zijn geschapen om te leven in een relatie met iemand die onoverwinnelijk sterk is, die ons liefdevol aanvaardt en die ons de kracht geeft, het belangrijke werk te doen dat Hij ons opdraagt. Het meest essentiële verlangen dat God zelf in ons gelegd heeft, is het verlangen naar Hem. Als een hert dat verlangt naar waterstromen, zó verlangt mijn ziel naar God!

Onze secundaire verlangens zijn onze verlangens naar relaties met diepgang. We redden het niet in ons eentje. We zijn geschapen om te functioneren in hechte gemeenschappen.

Onze tertiaire verlangens zijn de meer oppervlakkige verlangens, ons lichamelijk en materieel welzijn. Eten, drinken, veiligheid, onze spulletjes, ons huis.

We zijn ons vaak het meest duidelijk bewust van onze minder belangrijke behoeften en verlangens en we maken ons dan ook vreselijk druk om ze te bevredigen. We kunnen een massa energie besteden aan ons comfort, maar het brengt onze ziel niet tot stilte en rust, je wordt er niet echt gelukkig van. En je krijgt er geen vrede mee.

Veel mensen zijn op zoek naar erkenning en waardering. En dat zou wel eens heel veel te maken kunnen hebben met het feit dat hun primaire verlangens onvoldoende vervuld zijn. En dan zoeken zij het dus op de verkeerde plek. Bij mensen, op Facebook, in spulletjes. Maar dat bevredigt nooit.

Christus is gekomen om zich te bekommeren om onze primaire verlangens. Hij belooft ons nergens dat hij ons van gezondheid, vrije tijd, een relatie en voorspoed voorziet. Zijn belofte om in al onze behoeften naar Zijn rijkdom te voorzien, wil zeggen dat Hij ons alles zal geven zodat wij zijn doel in ons leven bereiken. Dan hebben we rust in de ziel en vrede in ons hart.

Heb je de juiste prioriteiten gesteld? Is je leven een antwoord op het verlangen van God? Wordt je verlangen naar Hem dagelijks gestild en gevoed? Dan kun je openhartig zijn. Een open boek dat anderen mogen lezen.

Als we wandelen met God, raakt dat onze dagelijkse bezigheden. Dan kan iedereen zien wat ons bezielt. Dat lost onze krampachtigheid op, hoeven we niets meer te verbergen en zitten we niet meer vast aan beelden van anderen en die van deze wereld. Dan zijn het niet de voorschriften die leidend zijn, maar de liefde van en voor Christus die dringt.

